

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12.11.1992, sp. zn. 11 To 154/92, ECLI:CZ:NS:1992:11.TO.154.1992.1

Číslo: 23/1993

Právní věta: Jestliže byl obviněný požádán poškozeným o zaplacení způsobené škody, je povinen podle § 563 občanského zákoníku následujícího dne tento dluh splatit. Ode dne následujícího po tomto dni je v prodlení. V trestním řízení je zpravidla rozhodné, kdy byl obviněný seznámen s výsledky vyšetřování a tak se dozvěděl o uplatněném nároku poškozeného na náhradu škody. Tím ovšem není vyloučeno, že se o uplatněném nároku mohl dovědět jindy, tedy i dříve.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 12.11.1992

Spisová značka: 11 To 154/92

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy: 141/1961 Sb. § 43 odst. 2 40/1964 Sb. § 563

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K odvolání obžalovaného M. R. Nejvyšší soud ČR ohledně tohoto obžalovaného v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 1992 sp. zn. 1 T 27/92 zrušil výrok, jímž byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit 3 % úrok z prodlení od 28. 5. 1992, a znovu rozhodl tak, že obžalovaný M. R. je povinen zaplatit 3 % úrok z prodlení od 27. 5. 1992.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 1992 sp. zn. 1 T 27/92 byl obžalovaný M. R. uznán vinným trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák., spáchaný ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák., a byl za to odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na sedm a půl roku, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do první nápravně výchovné skupiny.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obžalovanému M. R. uložena povinnost zaplatit poškozené firmě Inventa Service, Praha 10, Vršovická 817/7 škodu ve výši 2 125 505 Kčs s 3 % úrokem od 28. 5. 1992 do zaplacení, a to společně a nerozdílně s P. F.

Kromě toho bylo napadeným rozsudkem rozhodnuto n vině a trestu ohledně obžalovaného P. F. Tato část rozsudku však nabyla právní moci v řízení před Městským soudem v Praze jako soudem prvního

stupně.

Proti výše uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze podal obžalovaný M. R. v zákonné lhůtě odvolání, které zaměřil do výroku o trestu. Namítl v něm, že trest, který mu byl uložen, je nepřiměřeně tvrdý a neodráží některé okolnosti poněkud snižující společenskou nebezpečnost jeho jednání.

Nejvyšší soud České republiky jako soud odvolací podle § 254 odst. 1, 2 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž mohl odvolatel podat odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, a přihlížíje přitom i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, dospěl k těmto závěrům:

Odvolací soud především shledal, že v řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, byly dodrženy příslušné předpisy trestního řádu a že Městský soud v Praze provedl ohledně skutku uvedeného v obžalobě všechny důkazy potřebné z hlediska obžaloby i obhajoby k objasnění věci a tak si opatřil bezpečný podklad pro svá skutková zjištění a jejich posouzení po stránce právní.

Podle zjištění Městského soudu v Praze se obžalovaný M. R. dopustil trestného činu tím, že

- jednak společně s dnes již odsouzeným P. F. dne 28. 8. 1991 kolem 17.00 hodin v prodejně Melodia v Praze 1, Jindřišská ul. č. 5 vylákali 2 kusy barevných televizorů zn. AIWA, typ VX-1000 se zabudovaným videorekordérem v celkové hodnotě 58 860 Kčs tím způsobem, že obžalovaný R. spolu s odsouzeným P. F. předložili při nákupu televizorů falešné doklady neexistující firmy Interprivat, které předtím obžalovaný R. a odsouzený F. a samostatně stíhaná obžalovaná Z. F. společně vyhotovili a nechali zaslat fakturu na adresu této neexistující firmy, čímž způsobili a. s. Diamant v Praze 1, Václavské náměstí č. 3 škodu ve výši 58 860 Kčs, a dále tím, že

- dne 12. 9. 1991 kolem 14.00 hodin na nákladovém nádraží v Praze 6 - Dejvicích, vylákali na firmě Inventa Service 500 kantonů cigaret různých značek v celkové hodnotě 2 125 505 Kčs tím způsobem, že obžalovaný M. R. spolu s odsouzeným P. F. při uzavírání smlouvy předložili falešné doklady na neexistující firmu Unimarket, které společně se samostatně stíhanou Z. F. vyrobili, a to zfalšovanou plnou moc o právu podpisu, fotokopii zfalšovaného ústřížku poštovní poukázky o zaplacení částky 2 116 667 Kčs a obžalovaný M. R. pak podepsal hospodářskou smlouvu o prodeji cigaret jménem této neexistující firmy a opatřil ji falešným razítkem a přislíbil doplatit částku 8 830 Kčs, přičemž falešné doklady firmy Unimarket opět vyhotovili obžalovaný M. R. spolu s odsouzeným P. F. a samostatně stíhanou obžalovanou Z. F. a způsobili tak majiteli firmy Inventa Service J. Ch. celkovou škodu ve výši 2 125 505 Kčs, neboť peníze získané prodejem cigaret použili pro vlastní potřebu.

Tato skutková zjištění Městského soudu v Praze jsou správná i úplná a odpovídají důkazům provedeným v hlavním líčení, zejména i doznání obžalovaného M. R. a dnes již odsouzeného P. F. Provedené důkazy Městský soud v Praze zhodnotil logickým a přesvědčivým způsobem tak, jak to ukládá ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. Své závěry v odůvodnění napadeného rozsudku podrobně, jasně a srozumitelně vysvětlil a jeho úvahám v tomto směru nelze vytknout žádnou zjevnou nesprávnost, nelogičnost, ani to, že by některou okolnost nebo některý důkaz pominul, nebo že by některé výsledky provedeného dokazování při svém rozhodování nevzal v úvahu. Nejvyšší soud České republiky proto v podrobnostech odkazuje na výstižné a přesvědčivé odůvodnění napadeného rozsudku, s nímž se v tomto směru plně ztotožňuje. Obžalovaný ostatně ani v tomto směru v podaném odvolání nevznesl nějaké námítky.

Po stránce právní Městský soud v Praze jednání obžalovaného M. R. správně posoudil jako trestný

čin podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák., neboť podstatou jednání obžalovaného bylo uvedení jiného v omyl v úmyslu obohatit sebe a jiného ke škodě cizího majetku. Důvodně rovněž posoudil toto jednání obžalovaného za použití okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odst. 4 § 250 tr. zák., tj. že svým jednáním způsobil škodu velkého rozsahu (§ 89 odst. 14 tr. zák.), přičemž se v této souvislosti vypořádal i s materiální podmínkou použití této trestní sazby ve smyslu § 88 tr. zák. Správně rovněž dovedl, že obžalovaný spáchal uvedený trestný čin ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák.

Na trestný čin, jehož se obžalovaný dopustil, stanoví trestní zákon v ustanovení § 250 odst. 4 tr. zák. trest odnětí svobody na pět až dvanáct let. Městský soud v Praze uložil obžalovanému v rámci této trestní sazby trest odnětí svobody na sedm a půl roku, tedy trest o výměře v dolní polovině trestní sazby, blíže jejímu středu. Městský soud v Praze uvažoval o tomto trestu podle hledisek uvedených v § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1, 2 písm. a) (§ 3 odst. 4) tr. zák., která dostatečně rozvedl a zhodnotil. Odvolací soud odkazuje v tomto směru na v zásadě správné úvahy soudu prvního stupně uvedené v napadeném rozsudku. K námitkám odvolání obžalovaného je třeba uvést, že Městský soud v Praze při uložení trestu odnětí svobody obžalovanému ve výměře v dolní polovině trestní sazby blíže jejímu středu v podstatě náležitě zhodnotil jak okolnosti, které v daném případě zvyšují stupeň nebezpečnosti činu obžalovaného pro společnost, tak okolnosti, které obžalovanému prospívají, včetně jeho osobních poměrů. Ani odvolací soud nemohl pominout, že obžalovaný svým promyšleným jednáním za pomoci falešných dokladů, které budily dojem pravosti a tím i věrohodnosti celého jednání, způsobil škodu přesahující částku dva miliony Kčs, tedy škodu více než čtyřnásobně převyšující hranici, která je považována za škodu velkého rozsahu (§ 89 odst. 14 tr. zák.).

Podle § 39a odst. 3 tr. zák. byl obžalovaný zařazen pro výkon trestu odnětí svobody do první nápravně výchovné skupiny. Také tento výrok v napadeném rozsudku je správný a v souladu se zákonem.

Totéž platí i o výroku o náhradě škody, pokud Městský soud v Praze uložil obžalovanému podle § 228 odst. 1 tr. ř. podle zásady solidární odpovědnosti povinnost zaplatit na náhradu škody způsobenou zjištěným trestným činem poškozenému Inventa Service částku 2 125 505 Kčs. Tento výrok odpovídá uplatněnému nároku na náhradu škody ze strany poškozeného i příslušným ustanovením občanského zákoníku o odpovědnosti za způsobenou škodu (§ 420 odst. 1, § 442 odst. 1 a § 438 odst. 1 obč. zák.). V souladu s upřesněným návrhem zmocněnce poškozeného u veřejného zasedání v řízení o odvolání je třeba za správný považovat i postup Městského soudu v Praze, pokud poškozenému přiznal i úroky z prodlení. Pochybení se však tento soud dopustil při stanovení doby, od kdy je obžalovaný povinen tyto úroky z prodlení platit. Městský soud v Praze stanovil v tomto směru povinnost obžalovaného od 28. 5. 1992. Správně počátek této doby odvodil ode dne, kdy byl obžalovaný seznámen s výsledky vyšetřování, tj. ode dne 25.5.1992, neboť tohoto dne se obžalovaný dozvěděl, že poškozený požaduje po něm náhradu škody včetně její výše. Lze tedy vyjít z předpokladu, že tohoto dne byl obžalovaný poškozeným požádán o splnění dluhu, tj. zaplacení způsobené škody. Podle ustanovení § 563 obč. zák. pak byl obžalovaný povinen následujícího dne, tj. 26. 5.1992, plnit. Vzhledem k tomu, že svůj dluh nesplnil, ode dne následujícího, tj. od 27. 5.1992, je v prodlení. Z těchto důvodů odvolací soud k odvolání obžalovaného zrušil v napadeném rozsudku výrok, jímž byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit 3 % úrok z prodlení od 28.5.1992, a sám podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obžalovaný je povinen zaplatit 3 % úrok z prodlení od 27. 5.1992.

Poznámky pod čarou:

1) Redakční poznámka: Řídí-li se náhrada škody podle zákoníku práce, je lhůta k plnění třídní.